

AIM - Toelichtingen bij de milieuregels uit het Activiteitenbesluit

Toelichtingen

U hebt op 20-4-2012 de vragenboom van de Activiteitenbesluit Internet Module (<http://aim.vrom.nl>) doorlopen. Daarbij heeft u een aantal activiteiten geselecteerd waarvoor het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Ministeriële Regeling milieuregels bevat. Dit document bevat de toelichtingen bij deze milieuregels die gelden voor uw bedrijf.

Milieuregels

De milieuregels kunt u vinden in een apart bestand.

Inhoud

Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport	1
Lozingen algemeen	2
Algemene milieuregels	5

Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport

Document	Toelichting "Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 4.8.5, artikel 4.113
	Ministeriële Regeling	nvt
Versie	1 januari 2011	

Lichthinder

Lichthinder dient beperkt te worden door de lichten uit te doen tussen 23.00 uur en 07.00 uur, maar ook als er geen activiteiten plaatsvinden, dat wil zeggen direct na beëindiging van de activiteiten.

Extra eisen

Het bevoegd gezag kan extra eisen stellen (maatwerkvoorschriften) op grond van de zorgplicht (artikel 2.1). Hierbij kunnen de "Algemene Richtlijnen betreffende lichthinder" van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) als uitgangspunt worden gehanteerd. Voor de tijdstippen waarop lichtinstallaties in werking mogen zijn, kunnen geen extra eisen worden gesteld. Wel kunnen extra eisen worden gesteld over bijvoorbeeld de afstelling van lichtkappen van lichtinstallaties of voor de bescherming van de specifiek gebieden waarvoor in een verordening of bestemmingsplan eisen zijn gesteld voor de bescherming van de duisternis of het donkere landschap.

Incidentele activiteiten

De beperkingen voor de verlichting zijn in een aantal gevallen niet van toepassing. Bij gemeentelijke verordening kunnen specifieke festiviteiten of data worden aangewezen, waarbij de beperkingen niet van toepassing zijn. De algemene zorgplicht blijft gelden.

Enige mate van hinder is bij incidentele activiteiten aanvaardbaar. Het bevoegd gezag zal bij de beoordeling of er sprake is van onaanvaardbare lichthinder bij een festiviteit, steeds een belangenafweging moeten maken, aan de hand van onder andere het tijdstip en de duur van de activiteit, de frequentie van voorkomen, het karakter van de lichtverschijnselen en de redelijkerwijs te treffen maatregelen.

Lozingen algemeen

Document	Toelichting "Lozingen algemeen"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	Afdeling 2.2, artikel 2.2, 2.2a en 2.3 § 6.1, artikel 6.2, 6.3 en 6.5
	Ministeriële Regeling	nvt
Versie	1 juli 2011	

Algemeen

De Waterwet, die op 22 december 2009 in werking is getreden, is in tegenstelling tot zijn voorganger de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) uitsluitend van toepassing op directe lozingen in een oppervlaktewaterlichaam (en direct op de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI)). De mogelijkheden om een directe lozing in een oppervlaktewaterlichaam, die in beginsel verboden is, alsnog toe te staan zijn als gevolg hiervan gewijzigd. Onder de Wvo kon zo'n lozing worden toegestaan met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2 van het besluit, onder de Waterwet kan dat met een Watervergunning. In welke gevallen er precies een Watervergunning nodig is, hangt af van de lozingsroute en of de lozing in het Activiteitenbesluit in beginsel is toegestaan.

Lozingen die zijn toegestaan in het Activiteitenbesluit

Lozingen in het vuilwaterriool

Lozingen in het vuilwaterriool zijn toegestaan mits wordt voldaan aan de voorschriften van het besluit. Als het besluit geen concrete voorschriften verbindt aan een lozing op het vuilwaterriool, dan geldt de zorgplicht op grond van artikel 2.1 van het besluit. De lozer heeft de verantwoordelijkheid om te beoordelen of de lozing voldoet aan de zorgplicht. Dit kan bijvoorbeeld door het raadplegen van richtlijnen of handboeken of door overleg met het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan bij het ontbreken van concrete voorschriften in het besluit eventueel in een maatwerkvoorschrift, op grond van artikel 2.1 concrete voorwaarden aan de lozing stellen.

Lozingen die expliciet zijn toegestaan

Het lozen in een oppervlaktewaterlichaam, op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater die geen vuilwaterriool is, is alleen toegestaan als dit in hoofdstuk 3 of 4 van het besluit expliciet is vermeld. Dit is bijvoorbeeld het geval voor lozingen van grondwater en huishoudelijk afvalwater. Voor deze lozingen moet worden voldaan aan de specifieke voorschriften die zijn opgenomen in het besluit. Alle overige lozingen via deze routes zijn in beginsel verboden. Het bevoegd gezag kan voor lozingen die expliciet zijn toegestaan maatwerkvoorschriften stellen als het besluit daar de mogelijkheid voor biedt (zie ook Maatwerkvoorschriften).

Lozingen die niet zijn toegestaan in het Activiteitenbesluit

Lozingen, anders dan in een vuilwaterriool, die niet expliciet zijn toegestaan in het besluit, zijn in beginsel verboden. Deze lozingen kunnen worden toegestaan door het bevoegd gezag. De procedure waarmee deze toestemming wordt verleend, is afhankelijk van de lozingsroute.

Lozingsroute: op of in de bodem of in een schoonwaterstelsel

De Wet milieubeheer is van toepassing op lozingen op of in de bodem of in schoonwaterstelsels. Het bevoegd gezag (gemeente of provincie) kan deze lozingen met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2 van het besluit toestaan, als het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet. Pas wanneer een dergelijk maatwerkvoorschrift is gesteld, mag lozen plaatsvinden. In dit voorschrift kunnen voorwaarden voor het lozen worden opgenomen.

Het verbod om in de bodem te lozen geldt niet als aan het lozen voorschriften zijn gesteld in een vergunning op grond van artikel 14 van de Grondwaterwet. Dit komt voor bij warmte/koude opslag in de bodem, waarbij grondwater wordt onttrokken en weer in de bodem wordt gebracht.

Lozingsroute: direct in een oppervlaktewaterlichaam en op een RWZI

De Waterwet is van toepassing op lozingen die direct in een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden en lozingen direct op de RWZI. De lozingen die op grond van artikel 1.6 van het besluit niet zijn toegestaan, zijn verboden op grond van artikel 6.2 van de Waterwet. Voor deze lozingen is een vergunning op grond van de Waterwet vereist voordat het lozen mag plaatsvinden. Deze vergunning kan verleend worden door de waterbeheerder, waarbij de korte voorbereidingsprocedure volgens de Algemene wet bestuursrecht mag worden toegepast.

Overgangsrecht toestemming directe lozingen

Bedrijven hoeven voor lozingen die vóór 22 december 2009 zijn toegestaan met een maatwerkvoorschrift op grond van de zorgplichtbepaling in artikel 2.2 van het besluit geen Watervergunning aan te vragen. Voor deze lozingen wordt het maatwerkvoorschrift gelijkgesteld met een Watervergunning.

Maatwerkvoorschriften

Op lozingen, waarvoor een Watervergunning is vereist, is het Activiteitenbesluit niet van toepassing en is geen maatwerk op grond van het besluit mogelijk. Voor de overige lozingen, is het van belang dat het besluit twee vormen van maatwerk onderscheidt:

Maatwerkvoorschriften waarmee het verbod op lozen wordt opgeheven

Op grond van artikel 2.2 van het besluit kunnen lozingen op of in de bodem of in een schoonwaterstelsel, die niet expliciet toegestaan zijn in het besluit, met een maatwerkvoorschrift worden toegestaan. Bij een inrichting type C beperkt dit zich tot lozingen, die een gevolg zijn van activiteiten in hoofdstuk 3 van het besluit.

Het bevoegd gezag heeft tevens de mogelijkheid om een rechtstreekse lozing in het grondwater toe te staan (maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2 van het besluit).

Wanneer in een specifiek geval het bevoegd gezag, al dan niet op verzoek van het bedrijf voornemens is om bij maatwerkvoorschrift een lozing toe te staan die tot aanzienlijke gevolgen voor het milieu zou kunnen leiden, maar vanuit het oogpunt van de bescherming van het milieu door het bevoegd gezag wel toelaatbaar wordt geacht, dan moet het bevoegd gezag bij de voorbereiding van het maatwerkvoorschrift de openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb) toepassen.

Maatwerkvoorschriften waarmee concrete voorwaarden aan de lozing gesteld kunnen worden

Voor lozingen die in het Activiteitenbesluit geregeld zijn, maar waaraan in besluit en regeling niet voor alle aspecten concrete voorschriften zijn gesteld, kan het bevoegd gezag concrete voorwaarden aan de lozing verbinden met een maatwerkvoorschrift.

Ten aanzien van de aspecten die geregeld zijn, staat de mogelijkheid tot maatwerk expliciet in de voorschriften bij de desbetreffende activiteit, waarbij de ruimte voor de nadere invulling is beschreven.

Als een aspect niet uitputtend geregeld is en bij de activiteit geen expliciete maatwerkvoorschrift is opgenomen, dan is er met maatwerk op grond van artikel 2.1 van het besluit een nadere invulling mogelijk.

Hier is bijvoorbeeld sprake van als de lozing als gevolg van een bepaalde activiteit stoffen bevat, waaraan in het besluit geen eisen zijn gesteld, maar die wel schadelijk zijn voor de waterkwaliteit. Op grond van artikel 2.1 van het besluit kunnen dan bij maatwerkvoorschrift grenswaarden voor deze stoffen gesteld worden. Als het voorschrift wel grenswaarden voor een bepaalde stof bevat en dat voorschrift niet de mogelijkheid biedt om die grenswaarde bij maatwerkvoorschrift aan te scherpen, dan is dit ook niet mogelijk met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.1.

Emissiemeting

In artikel 2.3 is vermeld aan welke voorwaarden een emissiemeting ter controle op de naleving van de emissie-eisen moet voldoen. Per parameter is de bepalingmethode vastgelegd. Daarnaast is een norm opgenomen voor monsternamen en voor conservering van dat monster. Omdat de emissiegrenswaarden betrekking hebben op afvalwater en op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is

het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden, meegenomen worden in de analyse. Deze voorwaarden moeten in acht worden genomen bij het volgen van de norm voor de monstername, de conservering daarvan en de bepalingmethode. Het is mogelijk om een andere bepalingmethode toe te passen. Het bevoegd gezag moet dan aantonen dat de methode gelijkwaardig is.

Gecombineerde behandeling van lozingen

De voorwaarden (o.a. emissiegrenswaarden) waaraan voor een lozing voldaan moet worden zijn in het Activiteitenbesluit per activiteit gedefinieerd. In de praktijk kan het efficiënter zijn om stromen afkomstig van verschillende activiteiten gecombineerd te behandelen. Omdat in dit geval niet meer aan de afzonderlijke voorwaarden uit het Activiteitenbesluit kan worden getoetst, is hiervoor een maatwerkmogelijkheid opgenomen. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift een gecombineerd voorschrift opstellen, zoals dat eerder in vergunningen gebruikelijk was.

Voorwaarde is wel, dat het belang van de bescherming van het milieu zich niet tegen een gecombineerde behandeling van de afvalwaterstromen verzet. De samenvoeging van de stromen moet dus niet ten koste gaan van het niveau van milieubescherming. Daarvan zou bijvoorbeeld sprake kunnen zijn, wanneer door samenvoeging een geconcentreerde stroom zodanig zou worden verdund, dat het zuiveringsrendement van de gezamenlijke zuivering lager zou zijn dan bij afzonderlijke zuivering van de stromen.

Uit (de motivatie bij) het maatwerkvoorschrift moet wel blijken dat dit mogelijk is met behoud van het niveau van milieubescherming. Als een dergelijk maatwerkvoorschrift kan worden verleend, hoeft niet meer getoetst te worden aan de afzonderlijke emissiegrenswaarden per activiteit.

Bevoegd gezag

Met de inwerkingtreding van de Waterwet (per 22 december 2009) is, afhankelijk van de lozingsbestemming, er nog maar één bevoegde instantie: de gemeente of provincie voor de indirecte lozingen, lozingen in rioolstelsels, en lozingen in of op de bodem (Wm) en de waterbeheerder voor de directe lozingen in een oppervlaktewaterlichaam (Waterwet).

Gezamenlijk overleg tussen de waterbeheerder en het Wm-bevoegd gezag over de beslissing op een aanvraag blijft van belang. Voor de aanvraag van een omgevingsvergunning is dit wettelijk geregeld in de Wabo. Op grond van de Wabo moet het bevoegd gezag de waterbeheerder bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning in de gelegenheid stellen advies uit te brengen. Het advies van de waterbeheerder kan bindend of niet bindend zijn. De waterbeheerder mag alleen een bindend advies uitbrengen, wanneer de doelmatige werking van de RWZI zou worden belemmerd of de kwaliteitsdoelstellingen van een oppervlaktewaterlichaam zouden worden overschreden.

Er is geen formeel adviesrecht van de waterbeheerder bij het opstellen van maatwerkvoorschriften voor indirecte lozingen in het kader van het Activiteitenbesluit. Ook in deze gevallen is het, gezien de gemeenschappelijke belangen, echter nuttig dat het bevoegd gezag contact houdt met de waterbeheerder over de invulling van de voorschriften en de wijze waarop daar in de handhaving mee om wordt gegaan. Artikel 3.8 van de Waterwet zet hiertoe aan.

Meer informatie kunt u vinden in het Handboek Water (zie <http://www.infomil.nl/onderwerpen/water-bodem/handboek-water/>).

Algemene milieuregels

Document	Toelichting "Algemene milieuregels voor type A en type B inrichtingen"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	Afdeling 2.1, artikel 2.1 Afdeling 2.5, artikel 2.12 t/m 2.14b Afdeling 2.6, artikel 2.15 Afdeling 2.7, artikel 2.16 [per 1-1-2014] Afdeling 2.8, artikel 2.17 t/m 2.22 Afdeling 2.9, artikel 2.23 § 6.1, artikel 6.1, 6.4 en 6.6 § 6.2, artikel 6.8 § 6.3, artikel 6.9 § 6.5, artikel 6.12 t/m 6.16 § 6.27, artikel 6.38 § 6.29, artikel 6.41 en 6.43
	Ministeriële Regeling	Afdeling 2.2, artikel 2.7 en 2.8 [per 1-1-2014] Afdeling 2.3, artikel 2.9 § 6.2, artikel 6.15
Versie	28 juli 2011	

Algemeen

De eisen waaraan een bedrijf moet voldoen zijn vastgelegd in het besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, ook wel genoemd Activiteitenbesluit (hierna genoemd: besluit) en de Regeling houdende algemene regels voor inrichtingen (hierna genoemd: regeling)

In het besluit zijn voornamelijk gekwantificeerde doelvoorschriften opgenomen en in de regeling voornamelijk middelvoorschriften en maatwerkvoorschriften. Het opnemen van middelvoorschriften (maatregelen) in een ministeriële regeling heeft als voordeel dat nieuwe inzichten op relatief eenvoudige wijze in de regeling kunnen worden opgenomen. Aanpassing van de regeling zal plaatsvinden na overleg met het betrokken bedrijfsleven en de betrokken overheden.

In het besluit en de regeling zijn niet voor alle potentiële activiteiten en de milieugevolgen daarvan voorschriften opgenomen. De voorschriften blijven beperkt tot de meest relevante aspecten van milieubelangrijke activiteiten, zoals de emissie van bepaalde stoffen naar lucht en water door verschillende metaalbewerkingactiviteiten. Voor de minder milieurelevante activiteiten en aspecten is in het besluit een zorgplichtbepaling opgenomen, die als uitgangspunt heeft dat een bedrijf ook bij niet concreet gereguleerde situaties de nodige aandacht aan de bescherming van het milieu moet besteden.

Om een bedrijf meer keuzevrijheid te geven is gekozen voor een systematiek van gekwantificeerde doelvoorschriften in combinatie met verplichte en erkende maatregelen. Aan de doelvoorschriften moet worden voldaan. Een bedrijf kan zelf bepalen op welke wijze dat gebeurt.

Gekwantificeerde doelvoorschriften

Gekwantificeerde doelvoorschriften zijn voorschriften waar eenduidig is aangegeven wat de maximaal toegestane milieubelasting van een activiteit is. Deze doelvoorschriften zijn opgenomen in het besluit. Dergelijke doelvoorschriften bieden de maximale vrijheid bij de keuze van de maatregelen om aan het doelvoorschrift te voldoen. Dit voordeel heeft echter voor bedrijven, die duidelijkheid over welke maatregelen genomen moeten worden verkiezen boven keuzevrijheid, ook een nadeel. Ze kunnen uit het besluit immers niet aflezen, welke (technische) maatregelen genomen moeten worden om aan het besluit te voldoen. Om dit bezwaar weg te nemen zijn bij een deel van de doelvoorschriften in de regeling erkende maatregelen opgenomen, die gekoppeld zijn aan een gekwantificeerd doelvoorschrift.

Erkende maatregelen

Erkende maatregelen zijn maatregelen waarvan is vastgesteld dat, mits op goede wijze uitgevoerd, voldaan wordt aan het doelvoorschrift waarvoor de maatregel is bedoeld. Er is slechts sprake van een erkende maatregel als voldaan wordt aan alle voorwaarden genoemd bij die maatregel. Erkende maatregelen zijn te herkennen doordat de artikelen altijd beginnen met een verwijzing naar het besluit, daarna volgt de zinsnede 'wordt in ieder geval voldaan indien' en vervolgens wordt de erkende maatregel genoemd.

Een bedrijf kan ook een andere maatregel treffen, die door het bevoegd gezag wordt getoetst aan een gekwantificeerd doelvoorschrift. De keuze van de maatregel is een eigen verantwoordelijkheid van het bedrijf. Voor het treffen van een alternatieve maatregel is geen voorafgaande toestemming nodig van het bevoegd gezag.

Verplichte maatregelen

Naast de gekwantificeerde doelvoorschriften en erkende maatregelen zijn in het besluit en de regeling ook verplichte maatregelen opgenomen. Daar waar het formuleren van een gekwantificeerd doelvoorschrift niet mogelijk is gebleken of daar waar toetsing aan een gekwantificeerd doelvoorschrift niet altijd op een eenvoudige wijze mogelijk is, is veelal voor verplichte maatregelen gekozen. De artikelen met een verplichte maatregel zijn herkenbaar omdat ze beginnen met het beoogde doel en vervolgens de maatregel noemen.

Het besluit biedt de mogelijkheid voor het toepassen van alternatieve, aan een verplichte maatregel gelijkwaardige maatregelen. Hiervoor is wel voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag nodig, waarbij het bedrijf moet aantonen dat de maatregel aan het doel voldoet (gelijkwaardigheidstoets). De procedure is als volgt:

1. Het bedrijf dient bij het bevoegd gezag een gemotiveerd verzoek in om een alternatief middel te mogen toepassen (vier weken voor toepassing).
2. Het bevoegd gezag beslist over de gelijkwaardigheid van het gekozen middel met een beschikking, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld.

Het bevoegd gezag kan advies inwinnen bij de werkgroep beoordeling gelijkwaardigheid. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft de oprichting van deze werkgroep gefaciliteerd.

Afdeling 2.1 Zorgplicht

In het besluit is een zorgplichtbepaling opgenomen, waarin het volgende is aangegeven: *Indien het bedrijf weet, of redelijkerwijs had kunnen weten, dat door het in werking zijn van het bedrijf nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van het besluit en de regeling, voorkomt het bedrijf die gevolgen of beperkt die gevolgen, voor zover voorkomen niet mogelijk is, en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.*

De zorgplichtbepaling geeft vervolgens concreter aan, wat moet worden verstaan onder het voorkomen of beperken van het ontstaan van nadelige gevolgen voor het milieu. Ook biedt de zorgplichtbepaling het bevoegd gezag de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen.

Als een aspect al uitputtend is geregeld in het besluit, is het niet mogelijk om nog maatwerkvoorschriften te stellen. Van een uitputtende regeling is sprake als voor een omschreven situatie of activiteit een limitatieve opsomming is opgenomen met eisen of voorschriften. Als een aspect nog niet uitputtend is geregeld kan er een maatwerkvoorschrift worden vastgesteld. Het gaat daarbij om maatwerkvoorschriften die passen binnen de verplichting van het eerste lid; dit betekent ook dat maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld indien de nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden voorkomen of onvoldoende worden beperkt door de naleving van de geldende voorschriften.

Als het bevoegd gezag constateert dat een bijzondere situatie voor een milieuaspect niet uitputtend is geregeld en het belang van de bescherming van het milieu wordt geschaad, kan direct met toepassing van de zorgplichtbepaling worden gehandhaafd of kan een maatwerkvoorschrift worden gesteld.

Direct handhavend optreden is aan de orde wanneer het belang van de bescherming van het milieu wordt geschaad als gevolg van handelen, waarbij het bedrijf in redelijkheid had kunnen overzien dat er sprake is

van strijd met de in de zorgplichtbepaling verwoorde belangen van de bescherming van het milieu. In gevallen waarbij het bedrijf in redelijkheid niet had kunnen weten dat door zijn handelen het belang van bescherming van het milieu wordt geschaad, ligt direct handhavend optreden met gebruik van de zorgplichtbepaling minder voor de hand. Overigens is het uiteraard ook mogelijk dat het bedrijf na een aanschrijving van het bevoegd gezag of naar aanleiding van overleg met het bevoegd gezag zelf vrijwillig besluit om bepaalde maatregelen te treffen, zodat het stellen van een maatwerkvoorschrift niet nodig is. Wanneer wel een maatwerkvoorschrift wordt gesteld, kan dit vervolgens op dezelfde manier gehandhaafd worden als de overige voorschriften uit het besluit.

Maatwerkvoorschriften

Het besluit geeft het bevoegd gezag op verschillende plaatsen de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften (voorheen nadere eisen).

In de eerste plaats is de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften opgenomen voor die onderwerpen, waarbij in specifieke gevallen de voorschriften van het besluit nadere invulling of aanvulling kunnen behoeven. Dit is dan steeds bij het desbetreffende voorschrift expliciet aangegeven. Als deze mogelijkheid is opgenomen kan het bevoegd gezag als daartoe aanleiding is bij beschikking een maatwerkvoorschrift geven. In een aantal gevallen is daarbij ook aangegeven dat het bevoegd gezag kan afwijken van normen in het besluit. Het spreekt voor zich dat het bevoegd gezag slechts maatwerkvoorschriften kan stellen binnen de in het desbetreffende voorschrift aangegeven ruimte. Als deze mogelijkheid is opgenomen kan het bevoegd gezag ook ontheffing verlenen van voorschriften van het besluit.

In de tweede plaats is aan de zorgplichtbepaling (artikel 2.1) een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften gekoppeld (zie onder zorgplicht).

Het instrument maatwerkvoorschrift maakt het mogelijk om te komen tot een op een concrete situatie toegesneden doelmatige oplossing (maatwerk). Gezien de specifieke werkingssfeer van het instrument moet het gebruik beperkt blijven tot bijzondere en incidentele gevallen. Het bevoegd gezag heeft de keuze om van haar bevoegdheid tot het opleggen van een maatwerkvoorschrift gebruik te maken. Het bevoegd gezag is daarbij vrij in de wijze van invulling van deze bevoegdheid.

Procedure

Het opleggen van een maatwerkvoorschrift is een besluit waartegen bezwaar en beroep kan worden ingediend conform de Algemene wet bestuursrecht. De Algemene wet bestuursrecht bevat verschillende bepalingen die bij de totstandkoming van het besluit en voor de inhoud van het besluit door het bevoegd gezag in acht genomen moeten worden, ongeacht haar beslissingsvrijheid. Zo moet een maatwerkvoorschrift zorgvuldig worden voorbereid. Dit houdt met name in dat het bevoegd gezag onderzoek moet verrichten naar de gevolgen van het maatwerkvoorschrift. Er moet een zorgvuldige en evenredige afweging plaatsvinden van alle rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen voor zover dit niet wordt beperkt door de betreffende maatwerkbepaling in het besluit of op basis van de Wm (artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht). Bedrijfseconomische belangen, milieubelangen en belangen van derden spelen daarbij een belangrijke rol. Daarnaast moet het opleggen van een maatwerkvoorschrift worden voorzien van een kenbare en deugdelijke motivering (afdeling 3.7 Algemene wet bestuursrecht). De motivering moet het besluit kunnen dragen. Het motiveringsbeginsel houdt mede in dat door het bevoegd gezag moet worden beoordeeld of in het specifieke geval een reden is om af te wijken.

Verder is het belangrijk dat het maatwerkvoorschrift duidelijk en ondubbelzinnig is geformuleerd, zodat het bedrijf weet wat van haar wordt verlangd. Het bedrijf heeft in de procedure van het maatwerkvoorschrift de gebruikelijke middelen om tegen het besluit in te gaan, wanneer in haar ogen de eisen onredelijk zouden zijn of wanneer op een ander wijze in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld.

Overigens is het ook voor een derde-belanghebbende mogelijk om het bevoegd gezag om het opleggen van een maatwerkvoorschrift te vragen.

Afdeling 2.5 Afvalbeheer

Scheiding afvalstoffen

Het is niet toegestaan afvalstoffen te mengen. Mengen is het samenvoegen van afvalstoffen die behoren tot verschillende categorieën. Het verbod op het mengen van afvalstoffen die, wat betreft aard, samenstelling en concentratie niet vergelijkbaar zijn, volgt uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen. Afvalstoffen die vergelijkbaar zijn wat betreft aard, samenstelling en concentratie mogen wel worden gemengd. Het samenvoegen van afvalstoffen die wel vergelijkbaar zijn, is geen "mengen" maar "opbulken".

Categorieën afvalstoffen die 'vergelijkbaar' zijn

Afvalstoffen die vergelijkbaar zijn wat betreft aard, samenstelling en concentratie hoeven niet gescheiden te worden gehouden. De categorie-indeling voor gevaarlijk afval wordt gegeven in de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. Voor niet-gevaarlijk afval is in artikel 2.9 van de regeling een aantal categorieën genoemd. Basis voor de indeling zijn de sectorplannen in het LAP2, waarbij afvalstromen die volgens dezelfde minimumstandaard verwerkt worden bij elkaar gevoegd mogen worden. De letters bij de stromen, in artikel 2.9 van de regeling, corresponderen met en zijn ontleend aan de volgende sectorplannen uit het LAP2:

- a: Sectorplan Autowrakken
- b: Sectorplan Brandblussers en sectorplan Gasflessen en overige drukhouders
- c: Sectorplan LPG-tanks
- d: Sectorplan Verpakkingen van lijm, kit of hars en Sectorplan Verpakkingen van overige gevaarlijke afvalstoffen
- e, u en v: Sectorplan Steenachtig materiaal
- f, g en t: Sectorplan Papier- en kunststofgeïsoleerde kabels en restanten daarvan
- h, i en j: Sectorplan Dakafval
- k: Sectorplan Autobanden
- l: Sectorplan Cellenbeton
- m: Sectorplan Gips
- n: Sectorplan Gescheiden ingezameld groenafval
- o: Sectorplan Hout
- p en q: Sectorplan Kunststof en Sectorplan Verpakkingen algemeen
- r: Sectorplan Metalen
- s: Sectorplan Gescheiden ingezameld papier en karton
- w: Sectorplan Gescheiden ingezameld textiel
- x: Sectorplan Verpakkingen algemeen
- y: Sectorplan Gescheiden ingezameld vlakglas

A- en B-hout zijn in dezelfde categorie ondergebracht. Voor de bestemming verbranden in een installatie voor schone biomassa zal A-hout gescheiden moeten worden gehouden van B-hout.

Als A- en B-hout wordt samengevoegd moet het behoudens eventuele nascheiding verder gezien worden als B-hout.

Binnen de categorie betreffende metalen wordt geen onderverdeling gemaakt. Met het oog op hergebruik is scheiding op metaalsoort noodzakelijk. Deze scheiding is financieel dermate aantrekkelijk dat hier geen nadere eisen aan gesteld worden.

Een aantal categorieën moet gescheiden gehouden worden op grond van andere regelgeving. Die zijn niet in de regeling verwerkt, maar gescheiden houden is wel verplicht. Het gaat hier met name om:

- kadavers en dierlijke bijproducten,
- grond en baggerspecie in de onderverdeling van het besluit bodemkwaliteit en
- dierlijke mest.

De categorie-indeling in de regeling is niet uitputtend. Voor afvalstoffen die niet onder de genoemde categorieën vallen, zal van geval tot geval gekeken moeten worden of deze wel of niet vergelijkbaar zijn. De categorie-indeling belet degene die de inrichting drijft overigens niet om afvalstoffen binnen eenzelfde categorie gescheiden te houden als dit in het kader van de bedrijfsvoering wenselijk is.

Gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen en andere afvalstoffen

Uit artikel 2.12 van het besluit kan worden afgeleid dat gevaarlijke afvalstoffen gescheiden van andere afvalstoffen moeten worden opgeslagen.

Dit betekent bijvoorbeeld dat autowrakken gescheiden moeten worden opgeslagen van auto's die als handelswaar dienen. In de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen staat als categorie gevaarlijke afvalstoffen genoemd: "Niet-gebruikte oliën en partijen olie en brandstof die niet aan de specificaties voldoen (off-spec partijen)". Vervuilde benzine en dieselolie die zijn afgetapt bij autowrakken bij autodemontagebedrijven hoeven derhalve niet gescheiden van elkaar te worden gehouden en afgegeven.

De eisen voor de opslag van gevaarlijke afvalstoffen zijn opgenomen in § 4.1.1 van het besluit. Gevaarlijke afvalstoffen zijn ook gevaarlijke stoffen.

Uitzondering voor eigen afvalstoffen

Voor de "eigen", niet van buiten de inrichting afkomstige, afvalstoffen is mengen toegestaan, wanneer scheiden redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Er dient aan alle drie de voorwaarden van artikel 2.12 lid 2 van het besluit te worden voldaan. De redelijkheidseis is vertaald in hoeveelheden, zoals die zijn opgenomen in het Landelijk Afvalbeheersplan en samengevat in de volgende tabel.

Aard afvalstof		Scheiding als:
Oud papier / karton		altijd
Asbest		altijd
Elektrische en elektronische apparatuur		altijd
Gevaarlijk afval		altijd en per component gescheiden
Kunststoffen:	verpakkingsfolie	altijd
	plastic bekens	± 500 stuks per week
	EPS (piepschuim)	± 3 kg (= 240 liter) per week
	overige kunststoffen	25 kg per week
Autobanden		5 stuks per week
GFT / swill		200 kg per week
Groenafval		200 kg per week
Houten pallets		2 pallets (± 40 kg)
Overig houtafval		40 kg per week
Glas		30 kg of 120 liter per week
Metalen		40 kg per week
Steenachtig materiaal/ puin		0 kg indien incidenteel 1m ³
Textiel		40 kg per week
Glas- en steenwol		25 kg per week
Overig afval		Bedrijfsspecifiek

Uitzondering mengverbod in geval van product- of materiaalhergebruik

Het verbod voor mengen geldt niet in het kader van product- of materiaalhergebruik. Dat betekent dat het is toegestaan een afvalstof te mengen als het leidt tot product- of materiaalhergebruik van die afvalstof. Mengen voorafgaand aan andere handelingen is niet toegestaan. Voor bijvoorbeeld het mengen van ongelijksoortige afvalstoffen voor verbranding is een omgevingsvergunning nodig.

Gescheiden houden ingenomen afvalstoffen

Afvalbrengevoorzieningen moeten de van particulieren ingenomen afvalstoffen bij inname gescheiden houden en opslaan in daarvoor bestemde opslagvoorzieningen. Dit geldt niet alleen voor de in de regeling vermelde categorieën van afvalstoffen maar ook voor het ongesorteerde (grof) huishoudelijk afval en de afvalstoffen die gescheiden moeten worden gehouden vanuit het oogpunt van veiligheid of bodembescherming. Het bevoegd gezag zal het moment van de melding moeten benutten om te toetsen of de aanwezige voorzieningen de gescheiden inname en opslag voldoende waarborgen.

Opruimen zwerfvuil

Elk bedrijf is verplicht om zwerfvuil dat ontstaat door de bedrijfsactiviteiten en/of door bezoekers binnen een straal van 25 meter van het bedrijf op te ruimen.

Hergebruik van afvalstoffen

Hergebruik van bepaalde afvalstoffen (hout, metaal, kunststof, textiel, steenachtige materialen en gips) als grondstof voor het vervaardigen, samenstellen of repareren van producten of onderdelen daarvan, die ook bestaan uit metaal, hout, kunststof, textiel, steenachtige materialen of gips, is toegestaan. Een voorwaarde hierbij is dat de gebruikte afvalstoffen overeenkomen met de gangbare grondstoffen. Als de eigenschappen van de afvalstof afwijken van de gangbare grondstof dan is gebruik alleen onder voorwaarden toegestaan. Door het bevoegd gezag worden deze voorwaarden via maatwerkvoorschriften opgelegd. Een dergelijk hergebruik van afvalstoffen moet altijd, vooraf, met het bevoegd gezag worden besproken.

Verbod op verbranden en storten afvalstoffen

Voor de inrichtingen die onder de werkingssfeer van het besluit vallen is het verbranden en storten van afvalstoffen verboden. Het incidenteel storten of verbranden is ook verboden. Overigens volgt uit de bijlage bij het Bor dat 'inrichtingen voor het storten of verbranden' - dat zijn inrichtingen die het storten of verbranden structureel uitvoeren - vergunningplichtig blijven.

Bouwstoffen, grond of baggerspecie die conform het Besluit bodemkwaliteit worden toegepast, kunnen ook afvalstoffen zijn. Voor deze toepassingen geldt het verbod niet.

Verbod op lozen van afvalstoffen

Het lozen van afvalstoffen is verboden op grond van artikel 2.2 van het besluit. Het verbod geldt niet voor lozingen die bij of krachtens dat artikel zijn toegestaan.

Bewaartermijn afvalstoffen

De maximale bewaartermijnen voor afvalstoffen volgen uit de Europese richtlijn betreffende het storten van afvalstoffen. Over het algemeen zal bij inrichtingen die onder het besluit vallen, sprake zijn van opslag voorafgaand aan nuttige toepassing. De maximale opslagtermijn hiervoor is 3 jaar. Voor opslag voorafgaand aan verwijdering geeft de richtlijn een maximale termijn van één jaar. Opslag voorafgaand aan verwijdering komt onder het besluit alleen voor bij de milieustraat en het Klein Chemisch Afval (KCA)-depot.

Nazorg

Wanneer de activiteiten van de inrichting worden beëindigd moeten binnen 8 weken alle afvalstoffen uit de inrichting zijn afgevoerd.

Inzamelen van afvalstoffen

Procedurebeschrijving acceptatie en controle

Degene die de inrichting drijft voor het op- of overslaan of verwerken van afvalstoffen die afkomstig zijn van een andere persoon, moet een actuele beschrijving hebben van de procedures van acceptatie en controle van de ontvangen afvalstoffen. Dit is een voorwaarde om onder het besluit afvalstoffen in te mogen nemen.

De invulling van de procedures wordt overgelaten aan de eigen verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting. Wel worden algemene eisen gesteld. In principe moet degene die de inrichting drijft zelf aangeven welke procedures van acceptatie en controle hij hanteert. Daarbij zal hij in ieder geval de volgende zaken moeten specificeren:

A. SOORT INSTANTIES OF PERSONEN WAARVAN HIJ AFVALSTOFFEN ZAL ACCEPTEREN.

Dat zullen voor een milieustraat bijvoorbeeld zijn 'particulieren voor zover die wonen binnen de gemeentegrens'. Dit hoeft alleen te worden gespecificeerd voor zover dit verschil maakt voor de acceptatie en controle. Het gaat dus vooral om de groepen waarvoor degene die de inrichting drijft verschillende voorwaarden hanteert.

B. EISEN TEN AANZIEN VAN DE MANIER WAAROP DE STOFFEN WORDEN AANGEBODEN.

Dit omvat bijvoorbeeld de manier waarop de afvalstoffen verpakt moeten zijn. Zo zal asbest in niet-luchtdoorlatend verpakkingsmateriaal moeten worden aangeleverd. Het is uiteraard ook mogelijk dat de drijver van de inrichting geen eisen stelt aan de wijze waarop bepaalde afvalstoffen worden aangeleverd. In dat geval wordt dat aangegeven.

C. MANIER VAN CONTROLE BIJ ONTVANGST VAN AFVALSTOFFEN.

Dat zal vaak een visuele controle zijn. Als hij de ontdoener de afvalstoffen zelf laat sorteren, geeft hij aan hoe hij daarop toeziet.

D. ONGANG MET AFWIJKENDE AFVALSTOFFEN.

Het gaat daarbij bijvoorbeeld om afvalstoffen die verontreinigd blijken te zijn met olie of teer.

Naleving procedure

Het is de verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting dat de procedures van acceptatie en controle worden nageleefd. Dat betekent in ieder geval dat de procedures bekend moeten zijn bij de medewerkers, en bijvoorbeeld bij de particulieren die hun afvalstoffen afgeven bij de milieustraat of bij jachthavens. Daarnaast dient hij er zorg voor te dragen dat de inrichting alleen afvalstoffen inneemt wanneer de procedures worden nageleefd.

Maatwerk

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid bij maatwerk invulling te geven aan de procedures van acceptatie en controle van de ontvangen afvalstoffen. Hierbij blijft voorop staan dat het opstellen en naleven van de procedures primair de verantwoordelijkheid is van de inrichtinghouder. Goede procedures van acceptatie en controle zijn immers een zaak van gezond verstand, waarvoor het meeste draagvlak binnen het bedrijf bestaat als het een 'eigen' procedure is.

De maatwerkmogelijkheid kan niet gebruikt worden door het bevoegd gezag om structureel bij alle bedrijven de procedures van acceptatie en controle in te vullen. Als een bedrijf de procedures slecht invult, ligt het meer voor de hand op te treden via handhaving dan maatwerk te gaan stellen. De maatwerkmogelijkheid kan bijvoorbeeld wel worden ingezet om een met het bedrijf afgesproken extra controle handhaafbaar te maken.

Afdeling 2.6 Energiebesparing

Energiebesparende maatregelen

Via artikel 2.15 wordt een beroep gedaan op de zelfredzaamheid van de ondernemer. De wettelijke verantwoordelijkheid ligt hierdoor bij de ondernemer om alle rendabele maatregelen in zijn bedrijf te realiseren. Deze wettelijke verplichting is niet van toepassing bij een bedrijf met een jaarlijks energiegebruik lager dan 50.000 kWh aan elektriciteit of 25.000 m³ aan aardgasequivalenten (zie tabel "Vergelijking aardgas en andere brandstoffen").

Als het jaarlijkse energiegebruik minimaal 50.000 kWh aan elektriciteit bedraagt of minimaal 25.000 m³ aan aardgasequivalenten bedraagt, geldt dat iedere ondernemer wettelijk verplicht is om alle rendabele energiebesparende maatregelen in het bedrijf te treffen. Rendabele energiebesparende maatregelen zijn maatregelen:

- met een terugverdientijd van ten hoogste vijf jaar; of
- met een positieve netto contante waarde bij een interne rentevoet van 15%.

Hiervoor heeft SenterNovem berekeningsmethoden vastgesteld.

In beginsel hoeft geen gebruik gemaakt te worden van deze berekeningsmethoden, omdat door InfoMil overzichten zijn ontwikkeld met voorbeelden van rendabele energiebesparende maatregelen voor de diverse bedrijfstakken. Deze overzichten zijn in de databank "Energiebesparing en Winst" opgenomen en kunnen via de website van InfoMil (www.infomil.nl/energie) worden geraadpleegd.

In bepaalde situaties zijn de energiebesparende maatregelen in "Energiebesparing en Winst" niet direct toepasbaar en kan het toch noodzakelijk zijn om één van de berekeningsmethoden toe te passen. Het zal daarbij met name om de volgende situaties gaan:

1. De cash-flow is gedurende de levensduur van de investering niet constant of een nauwkeurigheid is gewenst vanwege de omvang van de investering;
2. Een energiebesparende maatregel die in "Energiebesparing en Winst" is opgenomen, blijkt in de bedrijfsspecifieke situatie toch niet rendabel te zijn.

De eerder genoemde berekeningmethoden kunnen dan worden gehanteerd om de rentabiliteit van de relevante energiebesparende maatregelen te berekenen.

Het kan zijn dat het treffen van een rendabele energiebesparende maatregel niet in alle gevallen redelijk is, bijvoorbeeld omdat de maatregel technisch niet inpasbaar is of leidt tot negatieve andere milieugevolgen. In dergelijke gevallen geldt de wettelijke verplichting niet. Echter zijn financiën nooit een reden om een rendabele energiebesparende maatregel niet toe te passen in een bedrijf.

Energiebesparingsonderzoek

Als het jaarlijkse energieverbruik meer is dan 200.000 kWh aan elektriciteit of meer is dan 75.000 m³ aardgasequivalenten kan door het bevoegd gezag (doorgaans de gemeente) een energiebesparingsonderzoek worden verlangd. Voorwaarde voor het verlangen van een dergelijk onderzoek is dat het bevoegd gezag aannemelijk maakt dat niet alle rendabele energiebesparende maatregelen zijn genomen door de ondernemer. Het onderzoek moet inzicht geven in de technische energiebesparende mogelijkheden, financiële gevolgen zoals terugverdientijden en milieugevolgen van bepaalde maatregelen, activiteiten en faciliteiten. Als uit het onderzoek blijkt dat niet alle rendabele energiebesparende maatregelen zijn getroffen, geeft het bevoegd gezag hiervoor een redelijke termijn om deze alsnog te treffen. Het bevoegd gezag zal deze termijn in overleg met het bedrijf vaststellen, waarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij natuurlijke momenten.

Het is aan te raden aan de ondernemer om vooraf het onderzoeksvoorstel voor te leggen aan het bevoegd gezag. Het uitgangspunt is dat de kosten van een energiebesparingsonderzoek niet meer dan 10% van de jaarlijkse energiekosten bedragen. Dit wordt als redelijk gezien.

Met de term "aannemelijk" wordt bedoeld dat door het bevoegd gezag in redelijkheid wordt aangetoond, bijvoorbeeld met behulp van "Energiebesparing en Winst" op de website van InfoMil (zie www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/energie/energiebesparing/), dat niet alle rendabele energiebesparende maatregelen zijn getroffen.

Uniforme (handhaving-)strategie

Daarnaast biedt InfoMil een uniforme (handhaving-)strategie aan gericht op energiebesparing bij een kleingebruiker, middelgrote gebruiker en grootgebruiker (onderscheid op basis van artikel 2.15 van het besluit). Deze strategie geeft meer inzicht in de diverse stappen die het bevoegd gezag moet doorlopen om energiebesparing efficiënt tijdens de periodieke milieucontroles te betrekken. In de strategie wordt onder andere nader ingegaan op het werkproces, relevante natuurlijke momenten (nieuwbouw, verbouwing, renovatie et cetera) en de eisen op grond van het Bouwbesluit.

Voor meer informatie zie www.infomil.nl/energie.

Meerjarenafspraken (MJA's)

Bepaalde inrichtingen hebben de mogelijkheid om deel te nemen aan convenanten waarin vrijwillige afspraken (maar niet vrijblijvende afspraken) zijn gemaakt over energie-efficiëntie. Het is niet ondenkbaar dat deze MJA-inrichtingen ook onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit vallen.

Bij deelname aan de Meerjarenafspraak energie-efficiëntie 3 (MJA3) wordt automatisch voldaan aan artikel 2.15 van het besluit, indien de eisen van dat convenant (tijdig) worden nageleefd. InfoMil biedt voor de MJA-inrichtingen eveneens een uniforme (handhaving-)strategie aan die in lijn ligt met de strategieën voor middelgrote en grootgebruikers.

Meer informatie is te vinden op de website van SenterNovem (zie www.senternovem.nl/mja) en InfoMil (zie www.infomil.nl/energie).

Omrekenen brandstoffen naar aardgasequivalenten

Tabel: Vergelijking aardgas en andere brandstoffen (bron: Cijfers en tabellen 2007, SenterNovem/Kompas)

Brandstof	Aardgasequivalent (m3)	25.000 m3 a.e. =
Stadsverwarming	1 GJ = 31,6 m3	800 GJ
Huisbrandolie	1 liter = 1,20 m3(1)	21.000 liter
Stookolie	1 liter = 1,30 m3(1)	19.000 liter
Steenkool	1 kg = 0,93 m3(1)	27 ton
Vloeibaar propaan	1 liter = 0,73 m3	34.000 liter
LPG (wegvervoer)	1 liter = 0,95 m3	26.000 liter
Diesel	1 liter = 1,13 m3	22.000 liter
Benzine	1 liter = 1,04 m3	24.000 liter
Droog hout	1 kg = 0,48 m3(1)	52 ton

(1) gemiddelde waarde

Voor de overige (bio)brandstoffen kunnen de aardgasequivalenten worden berekend met de gegevens uit Cijfers en tabellen 2007 (SenterNovem/Kompas).

Afdeling 2.7 Verkeer en vervoer

Uitstel tot 1 januari 2014

De inwerkingtreding van de artikelen met betrekking tot het puntensysteem voor personenvervoer is uitgesteld tot 1 januari 2014. De Taskforce Mobiliteitsmanagement, opgericht om tot adequate voorstellen voor vervoermanagement te komen, is medio 2010 geëvalueerd. Naar aanleiding van de evaluatieresultaten is besloten om het initiatief voor het vervolg op de Taskforce bij vijftig grote werkgevers neer te leggen. De Taskforce Mobiliteitsmanagement is inmiddels opgevolgd door het Platform Slim Werken Slim Reizen. De aandacht voor het onderwerp bij decentrale overheden en met name bij werkgevers is weliswaar groeiende, maar de samenwerking met werkgevers en de daadwerkelijke realisering van maatregelen vraagt nog meer tijd. Om deze reden wordt de inwerkingtreding verschoven naar 1 januari 2014. Te zijner tijd zal worden bezien of inwerkingtreding van artikel 2.16 nog nodig is dan wel dat de afspraken die in het Platform Slim Werken Slim Reizen worden opgesteld daarvoor in de plaats kunnen treden.

Maatregelen afhankelijk van aantal werknemers

Bij meer dan 50 werknemers is elk bedrijf verplicht om bepaalde maatregelen te treffen gericht op het voorkomen van nadelige gevolgen van vervoersbewegingen door personenverkeer van uw werknemers. Hieronder valt zowel woon-werkverkeer als zakelijk verkeer. Bij meer dan 500 werknemers kan het bevoegd gezag een bedrijf verplichten tot het uitvoeren van een vervoersonderzoek. Het bevoegd gezag kan bepalen welke aspecten moeten worden meegenomen in dit onderzoek. Op basis van het onderzoek kan het bevoegd gezag besluiten maatwerkvoorschriften voor vervoersmanagement vast te leggen.

Puntensysteem

Een maatregel die voor elk bedrijf verplicht is, is dat in communicatie-uitingen (uitingen op intranet- en internetpagina's, op briefpapier en in folders en brochures) de bereikbaarheid per openbaar vervoer, fiets en andere alternatieven minimaal net zo veel aandacht krijgt als de bereikbaarheid per auto. Daarnaast moeten maatregelen getroffen worden die leiden tot het aantal punten zoals opgenomen in tabel 2.8 in artikel 2.8 van de regeling. Het aantal punten is afhankelijk van het aantal werknemers en afhankelijk van in welke gemeente het bedrijf is gevestigd.

Een lijst met erkende maatregelen is opgenomen in bijlage 1 van de regeling. Elke maatregel scoort een aantal punten. Hoe groter de milieueffectiviteit (minder schadelijke stoffen, minder verbruik brandstoffen, minder geluidhinder en ruimtebeslag) hoe meer punten. Voorbeelden van maatregelen die hoog scoren zijn:

regeling thuiswerken of minder reisdagen, volledige vergoeding openbaarvervoerskosten, lease-auto's in zuinigheidsklassen A en B en 'de beschikking hebben over weinig parkeerplaatsen'.

Het bedrijf kan zelf een keuze maken welke maatregelen getroffen worden of mogelijk reeds zijn getroffen. Als het bedrijf aantoont dat er intensief van een bepaalde maatregel gebruik is gemaakt gelden bonuspunten (5, 10 of 15 punten). In de lijst in bijlage 1 van de regeling zijn per maatregel de basispunten en bonuspunten vermeld.

Alle maatregelen worden nader toegelicht in de informatiebladen vervoermanagement van InfoMil.

Als een maatregel wordt toegepast die niet is vermeld in de lijst en het bedrijf maakt aannemelijk dat deze maatregel net zo goed scoort, kan deze in aanmerking komen voor punten. Dit is ter beoordeling van het bevoegd gezag. Als onafhankelijk bemiddelaar treedt het nationaal gremium op.

Een maatregel is aantoonbaar uitgevoerd, als:

1. De maatregel direct zichtbaar of meetbaar is door de handhaver (bijvoorbeeld aantal parkeerplaatsen, aanwezigheid fietsenstalling); of
2. De maatregel opgenomen is in de regelingen die voor het bedrijf gelden (arbeidsvoorwaarden, reglementen); of
3. Het bestaan van de maatregel of prestatie blijkt uit een gedateerd en gesigneerd (door een leidinggevende) document.

Als het bedrijf kan aantonen dat 9 van de 10 werknemers niet met de auto naar het werk komen, zijn geen extra maatregelen noodzakelijk. Een manier om dit aan te tonen is het aantal parkeerplaatsen. Als slechts voor 1 op de 10 medewerkers een parkeerplaats aanwezig is, is dit reden om af te zien van extra maatregelen. Ook met een recent gecertificeerd onderzoek over de vervoermiddelkeuze van het woon-werkverkeer kan dit worden aangetoond.

Nationaal gremium

Een nationale commissie zal de verantwoording krijgen over de lijst van erkende maatregelen en over het te behalen aantal punten. De commissie zal ook bemiddelen in conflicten tussen bevoegd gezag en bedrijven over de mate waarin bedrijven op andere manieren ook de gevraagde inspanning kunnen leveren.

Zakelijk verkeer

Bij zakelijk verkeer hoort ook zakelijk verkeer vanuit huis zolang dit geen structureel karakter heeft. Thuiswerkers die voor meer dan 80% zakelijk verkeer vanuit huis verrichten worden niet tot de inrichting gerekend en vallen niet onder de doelgroep.

Bijzondere categorieën zakelijk verkeer die ook niet onder de regeling vallen:

- Serviceverkeer of verkeer van nutsbedrijven valt niet onder 'personenvervoer' aangezien structureel gereedschap dient te worden meegenomen in de auto (schilders, woningbouw, huisarts, chauffeurs). Bestelwagens, voor zover niet gebruikt in het woon-werkverkeer, behoren tot serviceverkeer en vallen dus niet onder de regeling;
- Personenvervoer met als enige bestemming een 'weglocatie' (onderhoud wegen, inspectie, ANWB) valt onder goederenvervoer.

Extra eisen, maatwerkvoorschriften

Extra eisen zijn bijvoorbeeld maatregelen om te stimuleren dat meer medewerkers per openbaar vervoer naar het werk komen, zeker als een bedrijf dichtbij een trein- of metrostation ligt en de meeste medewerkers met de auto komen. Een andere mogelijke extra eis is het mogelijk maken van thuiswerken, voor zover de activiteiten dat toelaten.

Werknemers

Onder werknemers wordt verstaan 'het totaal van de bij de inrichting behorende fulltime medewerkers, parttime medewerkers en medewerkers in de buitendienst die een dienstverband voor bepaalde of onbepaalde tijd hebben'. Uitgangspunt is dat er een dienstverband is. Uitzendkrachten en andere

ingehuurde medewerkers hoeven niet te worden meegeteld. Buitendienstmedewerkers horen wel bij het aantal ingeschreven werknemers. Werknemers die meer dan 80% van de diensttijd vanuit huis opereren, worden niet meegerekend als werknemer.

Bezoekersverkeer en goederenvervoer

Er zijn geen eisen gesteld voor bezoekersverkeer en goederenvervoer. Beiden vallen onder de zorgplicht (artikel 2.1 van het besluit) en kunnen worden ingevuld met informatie van de website van InfoMil (o.a. informatiebladen vervoermanagement): www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/vervoermanagement/.

Overgangsrecht

In artikel 6.9 is overgangsrecht opgenomen. Op grond van het overgangsrecht moet een bedrijf een zorgplicht in acht nemen (artikel 2.1 van het besluit). De minister van I&M heeft het Platform Slim Werken Slim Reizen (voorheen de Taskforce Mobiliteitsmanagement) de tijd gegeven om het succes van een alternatieve aanpak op basis van convenanten aan te tonen. Het bevoegd gezag is vanwege deze beleidslijn gevraagd om terughoudend te zijn met het handhaven van de zorgplicht met betrekking tot het vervoer van werknemers van en naar de inrichting.

Meer informatie kunt u vinden op www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/vervoermanagement/.

Afdeling 2.8 Geluidhinder

Akoestisch onderzoek

Bij de melding moet bij een aantal activiteiten een akoestisch rapport worden ingediend. Het gaat daarbij om muziekgeluid en om transportactiviteiten in de avond- en nachtperiode (tussen 19.00 en 7.00 uur).

Verplicht akoestisch onderzoek

Transportactiviteiten

Een akoestisch onderzoek is verplicht als er elke dag gemiddeld meer dan vier vrachtwagenbewegingen tussen 19.00 uur en 7.00 uur plaatsvinden en binnen een afstand van 50 meter gevoelige objecten zijn gelegen. Het gemiddelde wordt over een periode van een jaar gemeten, of is bij oprichting te verwachten. Het gaat hier dus met name om transportbedrijven en andere bedrijven waar veel transportbewegingen met vrachtwagens plaatsvinden, zoals bergingsbedrijven en groothandelsondernemingen.

Tankstations zijn uitgesloten van deze verplichting en ook vervoersbewegingen van bezoekers die per vrachtwagen een horecabedrijf bezoeken worden niet meegewogen. Als vanwege een specifieke situatie problemen verwacht worden, kan het bevoegd gezag, binnen vier weken na melding, op grond van artikel 1.11, lid 5 besluiten een akoestisch rapport te vragen. Hetzelfde geldt als bijvoorbeeld problemen worden verwacht vanwege verkeersbewegingen met personenauto's.

Muziekgeluid

Als het aannemelijk is dat het equivalente geluidsniveau in pandig meer dan 70 respectievelijk 80 dB(A) zal bedragen of als sprake is van muziekgeluid in de buitenlucht (o.a. op terrassen) moet een akoestisch onderzoek onderdeel zijn van de melding. Het gaat hierbij om bedrijven waarbij muziekgeluid structureel deel uitmaakt van de bedrijfsvoering en onmisbaar is voor de bedrijfsaard.

Vanzelfsprekend speelt het bronniveau hierbij een belangrijke rol. Het heeft immers weinig zin een akoestisch onderzoek te verlangen als de akoestische gevolgen nihil zijn, bijvoorbeeld als uitsluitend sprake is van achtergrondmuziek of een incidentele muzikale noot. De akoestische relevantie staat dus centraal. Daarnaast speelt de aard van het bedrijf een rol. Bij een discotheek of een karaoke-café is het bijvoorbeeld aannemelijk dat het equivalente geluidsniveau meer dan 70, of zelfs 90 dB(A) bedraagt. Voor de vraag of aannemelijk is dat het equivalente geluidsniveau binnen het bedrijf meer dan 70 respectievelijk 80 dB(A) zal bedragen, wordt uiteraard in eerste instantie afgegaan op hetgeen het bedrijf in de melding aangeeft.

Overzicht van te verwachten geluidniveaus (uit brancheblad horeca, VROM):

Type bedrijf	Activiteiten	langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$)
Restaurant	Praten en achtergrondmuziek	70 - 75 dB(A)
Cafe	Rustig bruin cafe/bar	75 - 80 dB(A)
	Cafe/bar met jukebox	80 - 85 dB(A)
	Cafe/bar, drukke bar	85 - 90 dB(A)
	Cafe/bar, jongerenbar	90 - 95 dB(A)
	Cafe/bar met dansen	90 - 100 dB(A)
Disco	Voor ouder publiek	85 - 95 dB(A)
	Voor jongeren	90 - 105 dB(A)
	Met live-muziek	95 - 115 dB(A)

Overige situaties waarbij uitvoering van een akoestisch onderzoek verplicht is

Wanneer een melding wordt gedaan en deze heeft betrekking op een of meer van de volgende situaties is altijd een akoestisch onderzoek nodig:

- het in werking hebben van een windturbine;
- het in de buitenlucht overslaan van metalen in bulk;
- het in de buitenlucht mechanisch bewerken van metalen;
- het reinigen van afvalwater door middel van waterstraal- of oppervlaktebeluchters met een capaciteit van 120.000 of meer vervuilingseenheden;
- het neutraliseren van airbags of gordelspanners door deze te ontsteken.

Afzien verplichting akoestisch onderzoek

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om van de verplichting om een akoestisch onderzoek bij de melding te voegen af te zien. Het vierde lid van artikel 1.11 uit het besluit maakt het mogelijk dat het bevoegd gezag besluit dat een akoestisch onderzoek niet nodig is als het aannemelijk is dat de normen niet zullen worden overschreden. Met name de aard en de ligging van het bedrijf zullen hiervoor de aanleiding kunnen zijn. Het kan daarbij gaan om locaties waarbij woningen buiten de akoestische invloedssfeer van een bedrijf zijn gelegen, zoals afgelegen locaties of gunstig gesitueerde bedrijfsterreinen. Het bevoegd gezag kan een inschatting maken aan de hand van bronvermogens en afstanden tot gevoelige objecten. Daarnaast kan aansluiting gezocht worden bij het groene boekje van de VNG en de brochure "Horecalawaai de baas" van de Stichting Bouwresearch Rotterdam.

Optioneel akoestisch onderzoek

Zonebeheer

Voor zonebeheer van een gezoneerd industrieterrein kan het bevoegd gezag binnen vier weken na een melding een akoestisch onderzoek eisen. In sommige gevallen kan het voor zonebeheer noodzakelijk zijn de geluidsproductie van bedrijven gelegen op een gezoneerd industrieterrein te weten. Dit kan het geval zijn als een bedrijf aan de rand van het industrieterrein is gelegen of als een bedrijf een onevenredig groot beslag zou leggen op de nog beschikbare geluidsruimte, zonder dat het bedrijf deze geluidsruimte daadwerkelijk nodig heeft.

Situaties waarin geluidhinder te verwachten is

Als uit de meldinggegevens blijkt dat de kans op geluidhinder zeer reëel is, maar het indienen van een akoestisch onderzoek niet automatisch verplicht is op grond van het besluit, kan het bevoegd gezag een akoestisch onderzoek eisen. Hiervoor moet het bevoegd gezag aannemelijk maken dat de waarden voor het gemiddelde geluidsniveau en/of het maximale geluidsniveau worden overschreden. Deze beoordeling is afhankelijk van de aard van het bedrijf en de omgeving en kan derhalve het beste op lokaal niveau plaatsvinden. De beslissing van het bevoegd gezag is een besluit waartegen bezwaar en beroep openstaan.

Geluidnormen

Zowel ter plaatse van de gevels van gevoelige gebouwen (zoals woningen) als in geluidgevoelige ruimten en verblijfsruimten van aanpandig gelegen gebouwen gelden geluidnormen. Het geluid dat door aanwezige installaties en toestellen, door werkzaamheden en activiteiten en door laad- en losactiviteiten wordt geproduceerd, moet voldoen aan deze normen. Er is een norm voor het gemiddelde geluidniveau gedurende een bepaalde periode (langtijdgemiddelde beoordelingsniveau) en een norm voor de piekgeluiden.

Zowel voor bestaande als nieuwe bedrijven is de voorkeursgrenswaarde van de Wet geluidhinder opgenomen als de standaard geluidsnorm; het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar, LT}$). Voor het buitenniveau betekent dat een etmaalwaarde van 50 dB(A), voor het binnenniveau van in- of aanpandige woningen een etmaalwaarde van 35 dB(A). Voor de toegestane maximale geluidsniveaus zijn waarden gesteld die overeenkomen met de grenzen zoals opgenomen in de voormalige besluiten alsmede de gangbare praktijk bij vergunningverlening. Uitgangspunt daarbij is dat met deze normen doorgaans een acceptabele geluidskwaliteit in de zin van geluidsbeleving en risico's voor de persoonlijke gezondheid, in de directe omgeving van het bedrijf wordt bereikt.

Van aanpandige woningen is sprake als geluidsoverlast kan ontstaan door contactgeluid, dat wil zeggen als geluidsoverdracht plaatsvindt via een constructieve verbinding.

Beoordelingspunt

De normen gelden op de gevel van gevoelige gebouwen. In de definitie van het begrip gevel wordt verwezen naar de Wet geluidhinder. Daarin wordt een gevel zonder te openen delen (een zogenoemde dove gevel) niet als gevel aangemerkt, zodat de waarden daarop niet van toepassing zijn. Als het hanteren van de gevel als beoordelingspunt tot onwenselijke situaties leidt, kan het bevoegd gezag, op grond van het vierde lid van artikel 2.20 uit het besluit, een ander beoordelingspunt vaststellen.

Dit kan ook relevant zijn als een bedrijf ver van woningen, andere gevoelige gebouwen of gevoelige terreinen is gelegen en daardoor onbepaald geluid mag produceren. Het bevoegd gezag kan dan bepalen dat de waarden in plaats van op de gevel van gevoelige objecten gelden op een punt dat dicht bij het bedrijf is gelegen. Ook kan het bevoegd gezag met deze maatwerkbepaling objecten bescherming bieden die niet beschermd worden (geen gevoelig gebouw zijn). De plaats waarop de geluidsnormen gelden kan bijvoorbeeld worden vastgesteld ter plaatse van een woonboot.

Geluidgevoelige ruimten en verblijfsruimten

Als geluidgevoelige ruimten worden aangemerkt: een woonkamer, een slaapkamer en een keuken van ten minste 11 m².

Verblijfsruimten zijn, gelijk als in het besluit geluidhinder:

- leslokalen en theorie(vak)lokalen van onderwijsgebouwen;
- onderzoeks- en behandelingsruimten en ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- onderzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruiden van verzorgingstehuizen, psychiatrische bedrijven, medisch centra, poliklinieken, en medische kleuterdagverblijven.

Laad- en losactiviteiten

De norm voor de piekgeluiden geldt niet voor laad- en losactiviteiten gedurende de dag (07.00 - 19.00 uur). Onder de laad- en losactiviteiten worden tevens aanverwante activiteiten verstaan zoals het slaan van autoportieren en het starten, aanrijden, manoeuvreren en wegrijden van de voertuigen. Wanneer net buiten het terrein van het bedrijf, bijvoorbeeld op de openbare weg in de onmiddellijke nabijheid van het pand, laad- en losactiviteiten plaatsvinden voor het bedrijf zijn de normen ook hierop van toepassing. Overigens kunnen ter voorkoming van indirecte hinder op grond van artikel 2.1, derde lid, aanvullende maatwerkvoorschriften gesteld worden.

Bedrijventerrein

Als een bedrijf is gevestigd op een bedrijventerrein geldt een 5 dB(A) hogere norm dan de standaard norm op de gevel van gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein.

Openbaar verkooppunt brandstoffen

Voor tankstations, bedrijven uitsluitend of in hoofdzaak bestemd voor openbare verkoop van vloeibare brandstoffen, mengsmering of aardgas aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer, gelden 2 perioden per etmaal in plaats van 3 perioden. Van 7.00 tot 21.00 uur geldt een etmaalwaarde van 50 dB(A) en van 21.00 tot 7.00 uur van 40 dB(A). Deze afwijkende normstelling geldt dus bijvoorbeeld niet voor een garagebedrijf met een benzinepomp.

Gezoneerd industrieterrein

Als het bedrijf is gelegen op een gezoneerd industrieterrein en binnen 50 meter zijn geen gevoelige objecten gelegen, geldt de norm op een afstand van 50 meter vanaf de grens van het bedrijf. Dit is om te voorkomen dat type A en B-inrichtingen onnodige geluidruimte van de zone in beslag nemen. Met gevoelige objecten worden niet de gevoelige objecten bedoeld die op het gezoneerde industrieterrein liggen.

Bij de wijziging van het besluit van 9 november 2009 is hierbij een uitzondering gemaakt voor windturbines. Voor windturbines die op gezoneerde industrieterreinen liggen, gelden de normen op een afstand van 50 meter vanaf het bedrijf niet en moet getoetst worden aan de normen op de gevel van gevoelige gebouwen.

Overgangsrecht

In artikel 6.12, 6.13, 6.15 en 6.16 is overgangsrecht opgenomen voor de waarden van de geluidnormen en beoordelingspunten.

Uitzonderingen

Bij het bepalen of aan de geluidniveau kan worden voldaan blijven buiten beschouwing:

- stemgeluid van personen op onverwarmd en onoverdekt terrein;
- stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein van een basisschool vanaf een uur vóór tot een uur ná de schooltijden;
- stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein bij een instelling voor kinderopvang;
- stemgeluid bij sport- of recreatieactiviteiten;
- geluid oproep belijden godsdienst of vanwege religieuze bijeenkomsten;
- geluid muziek tijdens hijsen en strijken nationale vlag;
- muziek van militaire muziekcorpsen
- onversterkte muziek tenzij daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld;
- traditioneel schieten tenzij daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld.

Stemgeluid terras

Bij het bepalen van het geluidsniveaus wordt buiten beschouwing gelaten het stemgeluid van personen op een **onverwarmd en onoverdekt** terrein, dat onderdeel is van het bedrijf, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein. Het betrekken van stemgeluid van bezoekers in de beoordeling van de geluidsnormen is problematisch. Geluid afkomstig van terrassen wordt niet of nauwelijks afgeschermd en kan direct omliggende gevels belasten. Rigide toepassing van de geluidsnormen zou het in veel gevallen onmogelijk maken een terras in gebruik te hebben. De uitsluiting van stemgeluid afkomstig van een buitenterrein geldt feitelijk uitsluitend voor situaties waarbij het buitenterrein aan de straat of een andere openbare ruimte is gelegen. In deze gevallen mag worden aangenomen dat het van bijvoorbeeld het terras afkomstige geluid opgaat in het omgevingsgeluid. Echter als een buitenterrein omsloten is door bebouwing zal het omgevingsgeluid doorgaans veel lager zijn. Stemgeluid van het terras zal dan eerder leiden tot overlast. De beoordeling van dergelijke situaties valt onder de geluidnormen. Met onoverdekt terrein wordt bedoeld een voor publiek toegankelijk onbebouwd deel van het bedrijf, dus een buitenterrein zoals een tuin of een terras. Met een overdekking wordt een vaste overdekking bedoeld en niet een zonnescherm of luifel. Verwarmde of overdekte terrassen noden tot een gebruik in alle jaargetijden en vallen wel onder de geluidnormen.

Stemgeluid van kinderen bij scholen en kinderopvanginstellingen

Bij de wijziging van het besluit van 9 november 2009 is op verzoek van de Tweede Kamer bepaald dat het stemgeluid van buiten spelende kinderen op schoolpleinen en speelterreinen bij kinderdagverblijven geheel buiten beschouwing blijft bij het bepalen of aan de geluidnormen wordt voldaan. Voor deze wijziging was dit al het geval als het speelterrein bij een school of kinderdagverblijf niet door bebouwing omsloten was en dus geen sprake was van een 'binnenterrein'. Met deze wijziging blijft nu ook het stemgeluid van kinderen buiten beschouwing indien wel sprake is van een 'binnenterrein'.

Waar het gaat om basisscholen, wordt door het leggen van een relatie van het stemgeluid van kinderen met

de openingstijden van de school benadrukt dat deze bepaling uitsluitend betrekking heeft op stemgeluid in relatie tot schoolse activiteiten, en niet ook van andersoortige activiteiten ((verhuur voor) avondcursussen e.d.).

Stemgeluid sport- en recreatie

Het stemgeluid van bezoekers op het open terrein van een bedrijf voor sport- of recreatieactiviteiten blijft buiten beschouwing bij het bepalen of aan de geluidnormen wordt voldaan. Door het voeren van een juist ruimtelijke ordeningsbeleid is doorgaans te voorkomen dat overlast ontstaat in een omliggende woonomgeving. Overlast vanwege dergelijke bedrijven wordt vaak beperkt op grond van evenementenbeleid en de Algemene Plaatselijke Verordening. Er kan bijvoorbeeld een maximum gesteld worden aan het aantal evenementen per jaar en de tijdsduur per evenement. Ook kunnen maatregelen voorgeschreven worden die tijdens het evenement getroffen moeten worden. Meer dan door stemgeluid van bezoekers wordt overlast doorgaans veroorzaakt door verkeersbewegingen, parkeren en bezoekers buiten het bedrijf op weg naar en van het evenement.

Religieus geluid

In de Grondwet is bepaald dat ieder het recht heeft zijn godsdienst of levensovertuiging individueel of in gemeenschap met anderen vrij te belijden. Wel kunnen volgens de Grondwet regels worden gesteld ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. In de Wet openbare manifestaties is aangegeven dat klokgeluid vanwege godsdienstige, levensbeschouwelijke of lijkplechtigheden is toegestaan en dat de gemeenteraad regels kan stellen. Omdat het in andere regelgeving is gereguleerd, wordt religieus geluid hier buiten beschouwing gelaten.

Hijzen en strijken nationale vlag / militaire muziekcorsen / onversterkte muziek

Door muziekgeluid tijdens het hijzen en strijken van de nationale vlag bij zonsopkomst en zonsondergang bij militaire bedrijven en muziekgeluid vanwege het oefenen door militaire muziekcorsen in de buitenlucht kan soms niet worden voldaan aan de geluidnormen. Bij muziekgeluid in de buitenlucht, is het doorgaans niet mogelijk om maatregelen te treffen. Omdat het onwenselijk is deze activiteiten mogelijk te maken, worden ze bij het bepalen van de geluidsniveaus buiten beschouwing gelaten.

Hetzelfde geldt voor muziekgeluid van onversterkte muziek. Het kan echter zijn dat de lokale situatie wel om regels voor muziekgeluid van onversterkte muziek vraagt. De gemeente kan eisen stellen in een gemeentelijke verordening.

Traditioneel schieten

Bij het traditioneel schieten (zie toelichting 4.8.8 traditioneel schieten) kan niet aan de geluidnormen worden voldaan. Op verzoek van de Tweede Kamer is in het wijzigingsbesluit van 9 november 2009 vrijstelling verleend voor het voldoen aan de geluidnormen bij het traditioneel schieten door schutterijen. Het kan echter zijn dat de lokale situatie wel om regels vraagt om geluidhinder bij het traditioneel schieten te voorkomen. De gemeente kan daarom hieraan eisen stellen in een gemeentelijke verordening.

Afwijkende waarden

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om onder voorwaarden andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) vast te stellen. De afwijkingmogelijkheid geldt niet voor de geluidsniveaus binnen woningen van derden; daarvoor is ongeacht de hoogte van de afwijking van de buitenwaarde een vast beschermingsniveau vastgelegd. Bij toepassing van de afwijkingmogelijkheden moet te worden nagegaan in hoeverre het geluidsniveau binnen woningen van derden die binnen de akoestische invloedssfeer zijn gelegen, wordt beïnvloed. Met de akoestische invloedssfeer wordt hier bedoeld de geluidsbelasting vanwege het bedrijf op de gevels van omliggende woningen voor zover dat hoger is dan 50 dB(A).

Uiteenlopende redenen of argumenten kunnen ten grondslag liggen aan de wens, behoefte of noodzaak tot afwijken. In beginsel zal het omgevingsgeluid bepalend kunnen zijn voor de mate van afwijking van de standaard geluidsnorm. De volgende invulling kan dan bijvoorbeeld aan de orde zijn.

- Indien het omgevingsgeluid zodanig laag is, dat de in dit voorschrift gestelde standaard geluidsnorm zal leiden tot hinder voor de omgeving, kan een lagere geluidsgrenswaarde aan het bedrijf worden opgelegd. Dit kan zich voordoen in situaties waarbij bedrijven gevestigd zijn in een rustige omgeving zoals bijvoorbeeld een stille woonwijk of landelijk gebied. Bij het in overweging nemen van een lagere geluidsgrenswaarde zal het bevoegd gezag rekening moeten houden met de rechtszekerheid van

- gevestigde bedrijven. Alternatieve maatregelen kunnen in de afweging worden betrokken waarbij zo nodig aandacht moet worden geschonken aan een evenredige lastenverdeling.
- Indien het omgevingsgeluid zodanig hoog is dat redelijkerwijs van het bedrijf niet kan worden verlangd de lagere standaard geluidsnorm na te leven en de handhaving van geluidsnorm een onevenredige beperking van de bedrijfsvoering of zelfs sluiting zou kunnen betekenen, terwijl de lokale situatie een soepeler normstelling toelaat. In een dergelijk geval kan de geluidsgrenswaarde worden verhoogd. Dit kan zich voordoen in drukke gebieden zoals stadswinkelcentra of bedrijfsterreinen.
 - Niet uitsluitend het omgevingsgeluid hoeft maatgevend te zijn om afwijking van de norm te wensen. Ook maatschappelijke ontwikkelingen en de al of niet hierdoor veranderende regelgeving kan daartoe aanleiding vormen. Het kan daarbij voorkomen dat wellicht in specifieke gevallen meer ruimte geboden moet worden.
 - Ook kunnen eventueel geluidsgrenswaarden boven het omgevingsgeluid worden vastgesteld, bijvoorbeeld indien individuele bedrijfseconomische redenen motief zijn om aan de behoeften van het bedrijfsleven tegemoet te komen, en als is aangetoond dat maatregelen onvoldoende soelaas bieden. In dergelijke gevallen zal het bevoegd gezag een afweging moeten maken tussen de belangen van het bedrijfsleven en de belangen van de woonomgeving rond het bedrijf. Met name kan zich deze problematiek voordoen rond laad- en losactiviteiten en waarbij in specifieke situaties extra geluidsräume moet worden geboden om de bedrijfsvoering niet geheel onmogelijk te maken. In het algemeen moet worden bedacht dat afwijking van het heersende geluidsniveau aanleiding kan zijn voor hinder of het uiten van klachten. Het gebruik maken van de mogelijkheid tot afwijking van de standaardnorm vindt plaats op basis van een plaatselijke afweging met inachtneming van bovengenoemde motieven.

Muziekgeluid

Voor het omgaan met muziekgeluid geldt het volgende. Het kan voorkomen dat bijzondere geluiden zoals tonale-, impulsachtige- of muziekgeluiden waarneembaar zijn ter plaatse van de ontvanger. Deze waarneembare bijzondere geluiden worden zwaarder beoordeeld dan omgevingseigen en geaccepteerde geluiden. Voor geluiden veroorzaakt door muziek (al dan niet vervormd) wordt ingevolge de Handleiding meten en rekenen industrielawaai bij hoorbaarheid bij de ontvanger een toeslag op de gemeten waarde gerekend van 10 dB. In de praktijk kunnen in een woning hoorbare muziekgeluiden een lager geluidsniveau hebben dan 25 dB(A). Beneden 20 dB(A) zijn geluidsniveaus niet meer te meten omdat de geluidsniveaumeters een fysieke ondergrens hebben van circa 20 dB(A).

Als te verwachten is dat zeer lage niveaus door het bedrijf worden veroorzaakt binnen een woning, verdient het aanbeveling om na te gaan welke geluidbelasting reeds heerst, zonder dat de muziek aanstaat. In vele gevallen zal dan blijken dat de in de woning aanwezige apparaten of toestellen (wekkers, klokken, centrale verwarming etc.) al zoveel geluid maken dat muziekgeluiden van de burens worden gemaskeerd. Aangezien de muziekcorrectie alleen wordt toegepast als muziek hoorbaar is, is het in dergelijke gevallen niet altijd noodzakelijk dat de isolatieberekeningen worden uitgevoerd op de volle 10 dB correctie. Zo kan bijvoorbeeld door verlaging van het zendniveau van het bedrijf met muziekgeluid met 5 dB de hoorbaarheid van muziek al volledig teniet worden gedaan door bijvoorbeeld het aanwezige verkeerslawaai in de omgeving; dan vervalt de muziekcorrectie bij de woning.

Bedrijfsduurcorrectie muziekgeluid

De toepassing van de bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid is in tegenstelling tot de Handleiding meten en rekenen industrielawaai niet toegestaan. In de handleiding is de correctie geïntroduceerd met het oog op met name continu bedrijven. Toepassing van de bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid bij bijvoorbeeld horecabedrijven die om 1.00 of 2.00 uur sluiten, brengt met zich mee dat het geluidsniveau in de periode van 23.00 uur tot sluitingstijd hoger mag zijn dan in de periode voor 23.00 uur. Omdat dit niet wenselijk is, is toepassing van de bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid niet toegestaan.

Er is geen overgangstermijn opgenomen voor het niet toepassen van bedrijfsduurcorrectie.

Het bevoegd gezag heeft wel op grond van artikel 6.14 van het besluit de mogelijkheid om via een maatwerkvoorschrift te bepalen dat in de nachtperiode voor muziekgeluid bedrijfsduurcorrectie mag worden toegepast. Het geluidsniveau mag daarbij niet hoger zijn dan de norm die voor de avondperiode geldt. Deze bepaling geldt alleen voor bedrijven waarop vóór 1 januari 2008 voorschrift 1.1.8 van het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer van toepassing was. Aan de maatwerkvoorschrift bepaling kan een einddatum gekoppeld worden, bijvoorbeeld het moment dat het gebouw aan onderhoud toe is.

Indirecte hinder

Onder indirecte geluidshinder wordt geluidshinder verstaan die niet wordt veroorzaakt door activiteiten of installaties van het bedrijf, maar die wel aan bedrijf is toe te rekenen.

Indirecte hinder verkeer

Bij het stellen van maatwerkvoorschriften ter voorkoming van indirecte geluidshinder vanwege wegverkeer kan de circulaire van 29 februari 1996 van de Minister van VROM, getiteld "Geluidshinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar het bedrijf; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer" als hulpmiddel dienen.

Indirecte hinder bezoekers

Het verrichten van sportactiviteiten in de openlucht en het komen en gaan van bezoekers kan gepaard gaan met maximale geluidsniveaus die hoger liggen dan de toegestane maximale geluidsniveaus. Voor bedrijven waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-, sport- en recreatieactiviteiten worden uitgevoerd, worden de maximale geluidsniveaus veroorzaakt door het komen en gaan van bezoekers buiten beschouwing gelaten. Onder het geluid door het komen en gaan van bezoekers valt ook het dichtslaan van autoportieren en het starten en gas geven bij het wegrijden van voertuigen. Redelijkerwijs is het niet mogelijk deze pieken te beheersen op basis van een objectieve normstelling. Om eventuele hinder tegen te gaan of zo veel mogelijk te beperken is bepaald welke maatregelen of voorzieningen kunnen worden getroffen in de sfeer van de bedrijfsvoering en het houden van toezicht.

Ter voorkoming van indirecte hinder kunnen op grond van artikel 2.1 van het besluit aanvullende maatwerkvoorschriften gesteld worden.

Geluidemissie vrachtwagens (programma PIEK)

Uit onderzoek, uitgevoerd in opdracht van de Nederlandse Organisatie Voor Energie en Milieu (2002), naar de geluidemissie van vrachtwagens is gebleken dat een maximaal geluidsniveau van 65 dB(A) (op een meetpunt van 7,5 meter) het laagst haalbare niveau is voor aandrijfgeluid van deze motorvoertuigen. Hierdoor is het niet altijd haalbaar om in de nachtperiode aan het maximale geluidsniveau te voldoen, namelijk 60 dB(A) op de gevel van gevoelige objecten. Een overschrijding van het maximale geluidsniveau wordt daarom toegestaan, mits het bedrijf aantoont dat het geluidsniveau van het aandrijfgeluid van de motorvoertuigen niet meer dan 65 dB(A) bedraagt op een afstand van 7,5 meter van het motorvoertuig. Uiteraard moet eerst worden bekeken of mogelijk op andere manieren aan het maximale geluidsniveau kan worden voldaan, bijvoorbeeld het kiezen van een andere route.

Technische voorzieningen en gedragsregels

Technische voorzieningen en gedragsregels kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op het gesloten houden van ramen en deuren, het aanbrengen van geluidsdempende wielen onder rijdend materieel in bijvoorbeeld een supermarkt of het aanbrengen van een geluidsbegrenzer op een muziekinstallatie.

Incidentele activiteiten

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om in een maatwerkvoorschrift voor specifieke activiteiten een andere norm vast te stellen. Hierin worden twee afwijkingsmogelijkheden onderscheiden:

- regelmatige afwijkingen van de representatieve bedrijfssituatie;
- afwijkingen in het kader van het 12 dagnocriterium (niet-representatieve bedrijfssituaties en afwijkingen in het kader van het 12 dagnocriterium).

De eerste vorm ziet op activiteiten die met enige regelmaat voorkomen, bijvoorbeeld het eens per week lossen door een meelwagen bij een bakkerij, of het 20 avonden per jaar overwerken bij een houtbewerkingsbedrijf. De tweede vorm ziet op bijzondere activiteiten die niet kunnen worden gerekend tot de representatieve bedrijfssituatie.

Bij het stellen van een maatwerkvoorschrift moet hinder zoveel mogelijk beperkt worden, bijvoorbeeld door niet meer geluidsruijme te bieden dan nodig is en door het aantal dagen of dagdelen waarop de activiteit plaatsvindt te beperken. Daarnaast kunnen voorzieningen en gedragsregels worden voorgeschreven. Bij activiteiten waarvan op voorhand niet bekend is wanneer zij zullen plaatsvinden, kan bepaald worden dat de activiteiten vooraf aan het bevoegd gezag gemeld moeten worden. De maatwerkvoorschriftmogelijkheid is niet van toepassing op festiviteiten als bedoeld in artikel 2.21 van het besluit.

Festiviteiten

Bij het vieren van incidentele festiviteiten en activiteiten met een maatschappelijk belang, kan niet altijd voldaan worden aan de gestelde geluidsvoorschriften. De gemeenteraad kan daarom bij verordening vaststellen dat gedurende bepaalde perioden de geluidsvoorschriften niet gelden.

Collectieve festiviteiten die bij of krachtens een gemeentelijke verordening zijn aangewezen

Voor zogenaamde collectieve festiviteiten is in de verordening een nadere gebiedsdifferentiatie binnen de gemeente mogelijk. Van deze mogelijkheid kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt tijdens carnaval, kermissen of culturele-, sport- en recreatieve- manifestaties die een gemeente aangaan.

Individuele festiviteiten

Bij verordening kan een aantal dagen of dagdelen worden aangewezen, waarop individuele bedrijven voor andere festiviteiten, met een meer individueel karakter (bijvoorbeeld voor het geven van een personeelsfeest of het houden van een open dag), een vrijstelling verkrijgen van de geluidsvoorschriften. Hierbij is het mogelijk om per gebied van de gemeente of per categorie bedrijven een ander aantal dagen vast te stellen. Zo kan bijvoorbeeld bepaald worden dat in de binnenstad de waarden gedurende maximaal 2 dagen niet van toepassing zijn en daarbuiten gedurende maximaal 8 dagen. Of dat voor horecabedrijven de waarden gedurende maximaal 6 dagen niet van toepassing zijn en voor overige bedrijven gedurende maximaal 2 dagen. Het bij verordening aan te wijzen aantal dagen of dagdelen voor individuele festiviteiten mag per bedrijf niet meer dan 12 per jaar bedragen.

Ter voorkoming of beperking van geluidhinder kunnen in de gemeentelijke verordening voorwaarden worden gesteld aan de festiviteiten en activiteiten. Hierbij valt te denken aan een geluidsnorm van bijvoorbeeld 10 of 20 dB(A) hoger dan de reguliere norm of de verplichting om bepaalde maatregelen te treffen.

Ongevallenbestrijding

Op bedrijven waarbij motorvoertuigen (o.a. brandweer- en politiewagens en ambulances) uitrukken voor ongevallenbestrijding en brandbestrijding is het besluit ook van toepassing. Het gaat daarbij ook om bergingsbedrijven die na een ongeval de weg vrijmaken. Deze hulpdiensten hebben een algemeen maatschappelijk belang. Kenmerkend voor deze diensten is dat zij regelmatig moeten uitrukken en daarbij (op en buiten het terrein van het bedrijf) gebruik moeten maken van optische- en geluidssignalering. Het is niet de bedoeling het uitrukken van deze voertuigen onmogelijk te maken doordat voldaan moet worden aan geluidsnormen. Daarom blijft het geluid als gevolg van het uitrukken van deze diensten bij het bepalen van het maximale geluidsniveau buiten beschouwing.

Om geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken ligt het voor de hand dat bij de locatiekeuze van een dergelijke inrichting rekening gehouden wordt met de maximale geluidsniveaus die inherent zijn aan deze bedrijven. Daarnaast kan eraan gedacht worden verkeerssignalen, zoals verkeerslichten, te koppelen aan het uitrukken van de voertuigen, zodat minder gebruik hoeft te worden gemaakt van de geluidssignalering van de voertuigen. Het bevoegd gezag kan technische en organisatorische maatregelen voorschrijven om geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken. Voorbeelden van dergelijke maatregelen zijn het aanpassen van de indeling van het terrein en rijroutes, het inzetten van zo stil mogelijk materieel en het treffen van redelijkerwijs mogelijke voorzieningen aan het bestaande materieel. Het is daarnaast een verantwoordelijkheid van de bestuurder van het voertuig om geen onnodige overlast te veroorzaken.

Gladheidbestrijding

Voertuigen ten behoeve van gladheidbestrijding worden op gelijke wijze behandeld als andere speciale motorvoertuigen, zoals brandweerauto's en ambulances waarvoor speciale regels voor maximale geluidsniveaus gelden. Daarnaast zullen voor gladheidbestrijding vaak verkeersbewegingen in de avond of nachtperiode plaats vinden.

Als er zoveel verkeersbewegingen zijn dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,T}$) aangepast zou moeten worden kan dit op basis van artikel 2.20 lid 6 van het besluit. Met de in dat betreffende lid geboden maatwerk Mogelijkheid kan het bevoegd gezag andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau vaststellen voor deze activiteit. Om geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken ligt het voor de hand dat bij de locatiekeuze van een dergelijke inrichting ook rekening gehouden wordt met geluidsniveaus die inherent zijn bij deze bedrijven.

Afdeling 2.9 Trillinghinder

Het uitgangspunt is dat continue trillingen niet voelbaar mogen zijn in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten van derden. Continue trillingen kunnen worden veroorzaakt door stationaire installaties zoals compressoren of koelmachines. Daarnaast kunnen trillingen worden veroorzaakt door het aan- en afrijden van vrachtwagens. Ook kunnen stans- en ponsactiviteiten (metaal- en elektrotechnische industrie) trillinghinder veroorzaken.

Voor de toelaatbare trillingssterkte is in artikel 2.23 verwezen naar de Meet- en beoordelingsrichtlijn van de Stichting Bouwresearch Rotterdam. De trillingssterkte geldt in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten. Als door de gebruiker van de ruimte geen medewerking wordt verleend voor het uitvoeren van een meting, en het dus niet mogelijk is de trillingssterkte vast te stellen, zijn de normen niet van toepassing in die ruimte. Het bevoegd gezag kan extra eisen stellen en afwijken van de waarden voor trillingssterkte (maatwerkvoorschriften).

Geluidgevoelige ruimten en verblijfsruimten

Als geluidsgevoelige ruimten worden aangemerkt een woonkamer, een slaapkamer en een keuken van ten minste 11 m².

Verblijfsruimten zijn:

- leslokalen en theorie(vak)lokalen van onderwijsgebouwen;
- onderzoeks- en behandelingsruimten en ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- onderzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruiden van verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen, medisch centra, poliklinieken en medische kleuterdagverblijven.

Externe veiligheid

Voor externe veiligheid zijn, buiten de zorgplicht, geen algemene doelvoorschriften opgenomen in het besluit. Alleen voor bepaalde activiteiten waar dit relevant is, zijn voorschriften opgenomen. Activiteiten met gevaarlijke stoffen kunnen onder het besluit vallen, behalve als het besluit externe veiligheid inrichtingen of het besluit risico's en zware ongevallen van toepassing is. Dan is het bedrijf vergunningplichtig en zal de externe veiligheid in de vergunningprocedure worden beoordeeld. Voor activiteiten met gevaarlijke stoffen voor bedrijven die onder het besluit vallen, is het uitgangspunt dat het voldoen aan de beste beschikbare technieken ('brongericht') voldoende bescherming biedt voor de omgeving. In een enkel geval zal het nodig zijn om voor een activiteit met gevaarlijke stoffen een minimumafstand tot (beperkt) kwetsbare objecten of woningen van derden te waarborgen. Dergelijke afstanden kunnen op grond van de zorgplicht in artikel 2.1 worden vastgelegd (maatwerkvoorschriften). Deze afstand hoeft niet te worden vastgelegd in een bestemmingsplan, zoals op grond van het besluit externe veiligheid inrichtingen wel noodzakelijk is.

Geurhinder

Voor geur zijn er, buiten de zorgplicht, geen algemene doelvoorschriften opgenomen in het besluit. Alleen voor specifieke activiteiten waar geurhinder te verwachten is, zijn voorschriften opgenomen om geurhinder te voorkomen c.q. zoveel als mogelijk te beperken. Het gaat om de volgende activiteiten:

- rioolgemalen;
- het behandelen van stedelijk afvalwater;
- het reinigen, coaten en lijmen van hout en kurk, kunststof of metalen;
- het aanbrengen van anorganische deklagen op metalen;
- het aanbrengen van lijmen, harsen en coatings op natuursteen of kunststeen;
- parkeergarages;
- zeefdruk en vellenoffset druktechniek;
- het lijmen, coaten en lamineren van papier of karton;
- het lijmen en coaten van textiel;
- het bereiden van voedingsmiddelen;
- het repareren van motoren, motorvoertuigen en andere gemotoriseerde apparaten;
- het proefdraaien van verbrandingsmotoren;

- het afleveren van brandstoffen aan vaartuigen;
- het slachten van dieren, uitsnijden van vlees en bewerken van dierlijke bijproducten.

In de toelichting op betreffende activiteiten wordt nader ingegaan op de eisen om geurhinder te voorkomen.

Overige activiteiten die mogelijk geurhinder veroorzaken, vallen onder de algemene zorgplicht (artikel 2.1).

Uitgangspunten voor de beoordeling van geurhinder zijn:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen gebaseerd op toepassing van de beste beschikbare technieken (BBT);
- de mate van hinder kan onder andere worden bepaald via een belevingsonderzoek, hinderenquête of klachtenregistratie; in bijzondere regelingen wordt het hinderniveau voor specifieke bedrijfstakken vastgelegd;
- de mate van hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd bestuursorgaan.

Als er bij niet genoemde activiteiten toch sprake is van klachten over geurhinder dan zal van geval tot geval gekeken moeten worden of die klachten gegrond zijn en zo ja, welke maatregelen redelijk zijn. Bij een structurele activiteit die voor geurhinder zorgt, zijn dat maatregelen zoals de situering van het afvoerpunt, de afvoerhoogte of de mogelijkheid voor een ontgeuringsinstallatie. Bij een activiteit die alleen af en toe uitgevoerd wordt, ligt het meer voor de hand afspraken te maken met bedrijf en gehinderden, om de hinder op andere manieren aan te pakken, bijvoorbeeld door de activiteit alleen op bepaalde tijdstippen uit te voeren. Dergelijke maatregelen kunnen op grond van de zorgplicht in artikel 2.1 worden vastgelegd (maatwerkvoorschriften).